4 ta' Novembru, *1988*

Imħallef: –

Onor. Profs. Dr Giuseppe Mifsud *Bonnici* LL.D.

L-Avukat Dr Kevin F. Dingli *noe et*

versus

Henry Hunt

Xandir – Riproduzzjoni f'Xandira Radiofonika – Esekuzzjoni Pubblika ta' Mużika – Drittijiet ta' l-Awtur – *Performing Rights Society* – Profitt – Użu Privat

Id-drittijiet ta' l-awtur jikkontrollaw ix-xandir (trasmissjoni attwali) b'mezzi idoneji, u mhux ir-riċezzjoni ta' dak li qed jiġi mxandar fuq ir-radju. Il-liġi dwar id-Drittijiet ta' l-Awtur teskludi mil-lista ta' trasgressjonijiet dak l-għemil li għalkemm jikkwalifika bħala tali b'mod ġenerali, huwa eskluż jekk isir għal użu privat.

F'każ fejn sid ta ħanut idoqq ir-radju fil-ħanut tiegħu, dan jagħmlu a benefiċċju tiegħu stess, li jkun fil-ħanut il-ħin kollu, biex jaljena ruħu waqt il-ħinijiet twal ta' aspettattiva ta' kull min joqgħod f'ħanut jistenna l-klijenti. Użu pubbliku jew privat għandu jfisser użu dirett għall-pubbliku jew dirett għall-privat. Meta sid ta' ħanut idoqq ir-radju fil-ħanut tiegħu, u min jidħol fil-ħanut jisma' l-mużika ħierġa mir-radju, ma jistax ifisser li dak l-għemil huwa dirett għall-użu pubbliku.

L-element ta' profitt għandu wkoll jiġi eżaminat, għaliex il-liġi dwar id-Drittijiet ta' l-Awtur trid tirreprimi dawk it-trasgressjonijiet li jirrekaw profitt lit-trasgessur, speċjalment a skapitu u telf ta' l-awtur.

Il-Qorti: -

Qrat iċ-ċitazzjoni li tgħid li: "Peress illi l-konvenut, fil-ħanut minnu ġestit *"Tramps Boutique"*, f'Cathedral Street, Sliema, permezz ta' *Radio Cassette Player* u/jew mezz ieħor mekkaniku, stallat fl-imsemmi ħanut, pubblikament esegwixxa, ippermetta u/jew ittollera l-esekuzzjoni pubblika ta' mużika tutelata ossija *"copyright"* u kkontrollata mis-soċjetà attriċi billi fil-31 ta' Jannar 1987, bejn l-10.30 a.m. u l-12.30 p.m., fost affarijiet oħra, ikkomunika x-xogħlijiet mużikali intitolati *"Can't Smile Without You"*, *"This is the World Calling"*, *"Candle in the Wind"* u *"Break Out"*, (Dokument "A" – "K"); u peress illi l-konvenut ma kienx ottjena l-liċenzja ta' l-atturi *nomine* biex jesegwixxi l-fuq imsemmija xogħlijiet pubblikament skond kif inhu minnu rikjest *ai termini* tad-disposizzjonijiet ta' l-artikolu 13(1) ta' l-Att Nru. VI ta' l-1967 Dwar id-Drittijiet ta' l-Awtur u b'hekk ġie li ttrasgredixxa d-drittijiet ta' l-awtur vestiti fl-atturi *nomine; u peress illi, nonostante illi l-atturi nomine* interpellaw lill-konvenut diversi drabi sabiex jottempera ruħu mal-liġi billi japplika għall-ħruġ tal-liċenzja relattiva, anke permezz ta' l-ittra legali tas-27 ta' Ġunju, 1987 kif ukoll ta' l-ittra Uffiċjali tad-9 ta' Settembru, 1987, huwa baqa' għal kollox inadempjenti; talbu għalhekk l-atturi *nomine* għaliex, għar-raġunijiet premessi:

1. M'għandux il-konvenut jiġi inbit milli, fil-ħanut *"Tramps Boutique"*, Cathedral Street, Sliema, jesegwixxi, jippermetti u/jew jittollera l-esekuzzjoni pubblika ta' mużika ttutelata u kkontrollata mis-soċjetà attriċi sakemm ma jkunx applika għal u ottjena l-liċenzja relattiva mingħand l-atturi *nomine;* u dana a bażi u għall-finijiet tad-disposizzjonijiet ta' l-Att VI ta' l-1967 Dwar id-Drittijiet ta' l-Awtur – taħt il-pieni kkomminati mil-liġi għall-ħatjin ta' disprezz lejn l-Awtorità tal-

Qorti għal *kull eventwali infrazzjoni ta' l-ordni li jiġi mogħti* fuq dina d-domanda; u

2. M'għandhiex dina *l-Qorti*, prevja dikjarazzjoni li l-*konvenut ittrasgredixxa* d-drittijiet ta' l-awtur vestiti fl-atturi *nomine* fuq ix-xogħlijiet mużikali fuq premessi, tikkundanna lill-istess konvenut sabiex iħallas lill-atturi *nomine* penali ta' mhux anqas minn *għaxar liri Maltija* (Lm10) u mhux aktar minn ħames mitt lira Maltin (Lm500) kif dina l-istess Onorabbli Qorti jidhrilha xieraq fiċ-ċirkostanzi tal-każ *ai termini* ta' l-artikolu 13(3) ta' l-Att VI ta' *l-1967* Dwar id-Drittijiet ta' l-Awtur;

Bl-ispejjeż kompriżi dawk ta' l-ittra legali tas-27 ta' Ġunju, 1987, kif ukoll ta' l-ittra uffiċjali tad-9 ta' Settembru, 1987, kontra *l-konvenut li huwa nġunt* sabiex *jidher* għas-*subizzjoni*;

In-nota ta' eċċezzjonijiet tal-konvenut tgħid li t-*talbiet attriċi* huma infondati. *Fid-dikjarazzjoni* tiegħu mbagħad amplifika din l-eċċezzjoni ġenerika billi qal: illi huwa qatt ma esegwixxa pubblikament jew ippermetta u/jew ittollera l-esekuzjoni ta' mużika ttutelata ossija *"copyright" (sic)* fil-ħanut tiegħu bl-isem *Tramps Boutique* f'Cathedral Street Sliema u dan la fil-31 ta' Jannar 1987 u lanqas f'data oħra; illi huwa m'għandux bżonn ta' permess mis-soċjetà attriċi peress illi mhux qed jesegwixxi pubblikament ebda *xogħlijiet* mużikali; illi l-konvenut jipposjedi biss fl-isemmi ħanut *"portable radio cassette"* li jservi għall-użu tiegħu personali;

Rat id-dokumenti esebiti, il-verbali tas-seduti, ix-xhieda prodotti u n-noti ta' l-atturi *nomine* u semgħet is-sottomissjonijiet ta' l-avukati;

Il-fatti rilevanti huma dawn:

Il-konvenut għandu ħanut li jismu *Tramps Boutique* fi Strada Cattedrale f'Tas-Sliema. Ix-xhud Spiridione Zammit qal illi f'Diċembru 1986 huwa sema' mużika li kienet qiegħda tindaqq mill-ħanut tal-konvenut minn fuq ir-*radio* li jinkorpora wkoll mekkaniżmu biex tinstema' riproduzzjoni rreġistrata f' *"cassette"* – *(radio cassette player);*

Fil-31 ta' Jannar 1987 Zammit reġa' mar fil-post u din id-darba sema' l-kanzunetti *"Can't smile without you"*, *"Candle in the Wind"*, *"Breakout"* u *"This is the World Calling"* li kienu qegħdin jiġu riprodotti mir-radju f'programm ta' Xandir Malta msemmi Bandalori;

Il-konvenut, fix-xiehda tiegħu – kontrarjament għaċ-ċaħda ġenerali li għamel fid-dikjarazzjoni li takkompanja n-nota ta' eċċezzjonijiet – ma kkontestax din ix-xiehda u partijiet tagħha anzi kkonfermahom. Żied dettal importanti – "jien inkun qiegħed indoqq ir-*radio* u ma nkunx qed nuża *cassettes*";

Għalhekk id-diffikultà fil-kawża mhix qiegħda fil-fatti, għaliex anki għal dak li jirrigwarda l-kanzunetti li x-xhud Zammit sema' u nnota, dawn huma bla dubju ta' xejn imħollija f'idejn is-soċjetà attriċi għat-tutela u l-protezzjoni ta' l-awturi-kompożituri ta' l-opri mużikali riprodotti;

Il-problematika qiegħda fil-kuntestazzjoni da parti tal-konvenut espressa anki b'enfasi fix-xiehda tiegħu – tad-dritt tas-soċjetà attriċi, li fiċ-ċirkostanzi msemmija hija tista' tinibih milli jdoqq ir-*radio* fil-ħanut tiegħu jekk ma jottjeniex liċenzja mingħandha kontra pagament;

L-istudju tal-Qorti ġie dirett għas-soluzzjoni ta' dan il-punt – ċjoè jekk persuna tagħmel użu minn materjal soġġett għad-drittijiet ta' l-awtur, kif dan huwa ddefinit fl-Att VI ta' l-1967, meta dan il-materjal huwa riprodott f'xandira radjufonika;

Qabel xejn għandu jiġi mill-ewwel osservat illi l-Qorti se tkompli bl-osservazzjoni tagħha fuq il-presuppost illi l-fonti tar-riproduzzjoni – f'dan il-każ is-servizz radjufoniku ta' Xandir Malta – huwa, u kien kopert minn liċenzja u permess, neċessarju, da parti tas-soċjetà attriċi jew soċjetajiet oħra simili – biex jista' jirriproduċi u jxandar l-opri *ta' l-awturi li d-drittijiet* tagħhom jistħoqqilhom li jiġu prodotti. *Din* il-presunzjoni hija bbażata fuq il-konsiderazzjoni illi s-soċjetà attriċi jew soċjetajiet oħra, kieku m'huwiex hekk, ilhom li ħadu l-passi neċessarji biex jipproteġu d-drittijiet ta' l-awturi fuq skala hekk vasta u ġenerali ħafna u ħafna qabel ma jirrikorru għall-azzjoni żgħira u limitata bħal ma hija l-preżenti;

Il-Qorti eżaminat l-Att VI ta' l-1967, qrat is-sentenzi tal-Qrati Ingliżi li ġentilment esebew l-atturi; studjat is-sentenzi preċedenti tal-Qrati Tagħna, u kkonsultat ukoll – fuq indikazzjoni ta' l-atturi – it-teżi tal-lawrija ta' Dr. Godwin Grima ta' l-1979 – *Harmonization of Copyright Law – a comparative study;*

Id-disposizzjonijiet tal-liġi ristretti għall-iskopijiet ta' din il-kawża, jistgħu jiġu miġburin hekk:

Artikolu 7A(1) ''Id-drittijiet ta' l-awtur fuq xogħol.....*mużikali.....jkunu d-drittijiet esklussivi għall-kontroll* ta' l-għemil f'Malta ta' kull wieħed mill-atti li ġejjin, jiġifieri.....ix-xandir jew xandir mill-ġdid posterjuri tax-xogħol

kollu jew ta' xi parti sostanzjali minnu..... Iżda d-drittijiet ta' l-awtur fuq ix-xogħol tali ma għandhom jinkludu d-drittijiet għall-kontroll ta' (a) l-għemil ta' xi wieħed mill-atti fuq imsemmija bl-użu kif jixraq għal skopijiet ta' xogħol ta' riċerka, użu privat..... iżda jekk dak l-użu jkun pubbliku, ikollu miegħu rikonoxximent tat-titolu tax-xogħol u ta' l-awtur tiegħu, ħlief meta x-xogħol ikun inċidentalment inkluż f'xandira jew f'xandira mill-ġdid;

Artikolu 13(1) "Id-drittijiet ta' l-awtur jiġu ttrasgrediti minn kull persuna li tagħmel jew iġġiegħel lil ħaddieħor li jagħmel, mingħajr liċenzja tal-proprjetarju ta' dawk id-drittijiet, att li l-għemil tiegħu huwa kkontrollat minn drittijiet ta' l-awtur";

Is-soċjetà attriċi qed tippretendi illi billi l-konvenut fil-ħanut tiegħu, adobbat bħala *"boutique"*, jagħmel użu minn jew idoqq *radio,* huwa b'daqshekk ikun qed jittrasgredixxi d-drittijiet ta' l-awturi li x-xogħol tagħhom ikun qed jiġi trasmess minn fonti debitament, liċenzjata biex ixxandarhom, mill-istess awturi. F'dan il-każ, ir-*radio* ta' Xandir Malta;

L-għemil tal-konvenut ma jinkwadrax ruħu fid-dispositivi tal-liġi:

(a) Id-drittijiet ta' l-awtur jikkontrollaw ix-"xandir" imma din tfisser trasmissjoni attwali, b'mezzi idoneji, u mhux ir-riċezzjoni ta' dak li qed jiġi mxandar, kif huwa l-għemil tal-konvenut, l-artikolu 2(1) jagħti din id-definizzjoni ta' **xandir:**

"Tfisser xandir b'telegrafija mingħajr fili jew bil-fili jew il-waħda u l-oħra iżda ma tinkludix xandir mill-ġdid u "xxandar" għandha tiftiehem skond hekk;

"Xandir mill-ġdid" u "Xandir mill-ġdid posterjuri" huma wkoll imfissra mil-liġi u huma rrilevanti għas-sitwazzjoni tal-kawża;

Il-Qorti tirrealizza li din l-interpretazzjoni hija ristrettiva u kontra l-kurrent imma ma tarax kif tista' *tifhem* il-liġi mod ieħor. *Il-kontroll* esklussiv jirriferixxi għat-trasmissjoni u mhux għar-riċezzjoni tax-xogħol ta' l-awtur;

(b) Il-Qorti mbagħad anki jekk b'xi mod jew ieħor, anki jekk ma tifhimx kif, għall-grazzja ta' l-argument tissupera l-ewwel ostakolu, tikkunsidra li hemm ostakolu sussegwenti għaliex il-*liġi teskludi mil-lista ta' trasgressjonijiet dak* l-*għemil li għalkemm* jikkwalifika bħala tali b'mod ġenerali, huwa eskluż, jekk isir għal **"użu privat"**;

Il-Qorti assolutament ma taqbilx mat-teżi avvanzata mis-soċjetà attriċi, *li* billi l-ħanut huwa aċċessibbli għall-pubbliku, billi minn ħin għall-ieħor jidħlu n-nies biex jixtru, allura l-użu tar-*radio* mill-konvenut – huwa użu pubbliku u mhux privat. Huwa ċar *illi* meta l-konvenut idoqq ir-*radio* fil-ħanut tiegħu, dan jagħmlu a benefiċċju tiegħu stess li jkun fil-ħanut il-ħin kollu, biex jaljena ruħu waqt il-ħinijiet twal ta' aspettattiva ta' kull min joqgħod f'ħanut jistenna l-klijenti. Użu pubbliku jew privat għandu jfisser użu dirett għall-pubbliku jew dirett għall-privat. Il-Qorti ma tistax tara kif l-għemil tal-konvenut jista' jiġi kkunsidrat li huwa dirett għall-pubbliku. Il-fatt illi xi uħud mill-pubbliku, saltwarjament, jisma' l-mużika ħierġa minn *radio* li jkun qed jirċievi trasmissjoni ta' Xandir Malta, ma jistax ifisser li dak l-għemil huwa **dirett** għall-użu tal-pubbliku;

Konsiderazzjoni oħra li m'hix irrilevanti fil-kwadru ġenerali

ta' l-interpretazzjoni tal-liġi hija dik li tirrigwarda l-profitt. It-*trasgressjonijiet li l-liġi trid tirrepimi huma dawk li jirrekaw* profitt lit-trasgessur speċjalment a skapitu u telf ta' l-awtur. Dan jidher ċar per eżempju mit-termini ta' l-artikolu 7(1)(a). Sub-inċiż importanti ħafna għall-apprezzament tas-sentenzi tal-Qrati tagħna ta' qabel l-1967. L-element ta' profitt ma jidħolx fl-għemil tal-konvenut u dan ikompli jissekonda l-konsiderazzjonijiet li saru preċedentement;

Il-Qorti m'approfonditx dan l-aspett tal-kwistjoni imma qiegħda ssemmigħ għaliex l-atturi talbu lill-Qorti li tikkunsidra dak li hemm fil-paġina 41 tat-teżi tal-lawrija ġà msemmija. U hemmhekk – dan huwa l-uniku element rilevanti għall-kawża, li wieħed jista' jikkunsidra;

Għar-rigward tas-sentenza Ingliża ta' l-4 ta' Ottubru 1933 fl-ismijiet *The Performing Right Society Ltd. vs Hammonds Bradford Brewery Company Ltd.*, tal-*Court of Appeal*, il-Qorti jidhrilha li ma tistax tiswa għat-teżi ta' l-atturi; għall-kuntrarju, anzi, il-kwotazzjoni li hemm mid-diċitura tal-liċenzja mogħtija lil *British Broadcasting Corporation* mis-soċjetà attriċi tinkludi dan:

"...and according to its terms the Corporation was not authorized itself to authorize people with receiving sets to employ their sets for the purpose of ***affording entertainment to the public generally"***. Il-kliem sottolineat jindikaw li dak li fehmet il-Qorti fuq is-sinifikat tal-frażijiet "użu pubbliku" u "użu privat" huwa dak li kienet tifhem l-istess soċjetà attriċi – almenu fis-sena 1933 jew f'sena qabel dik – meta tat il-liċenzja lill-*British Broadcasting Corporation;*

Apparti minn dan però, dik is-sentenza hija bbażata fuq l-interpretazzjoni tat-termini tal-liċenzja mogħtija lill-BBC missoċjetà attriċi u mhux fuq *l-interpretazzjoni tal*-konċetti ta' privat u pubbliku kif jirriżultaw fl-artikoli tal-liġi – lanqas fuq il-liġi Ingliża ta' dak iż-żmien;

Għar-rigward tas-sentenzi *tal-Qrati tagħna* kkwotati millatturi – dawn *huma kollha sentenzi* ta' dati preċedenti tal-liġi viġenti li ġiet ippromulgata fl-1967. Biżżejjed jingħad illi l-aħħar waħda fosthom – dik tal-Qorti ta' l-Appell tas-27 ta' Frar 1959 fl-ismijiet "Mallia *vs* Dr. Fenech *nomine*" li rriteniet li d-daqq ta' *"juke boxes"* f'*Każin tal-Banda*, kien jikkwalifika bħala trasgrezzjoni, fil-liġi preżenti din hija espressament eskluża – artikolu 7(1)(n);

Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti *tiddikjara li l*-konvenut ma kkometta ebda *trasgressjoni* tad-drittijiet ta' l-awtur kif sewwa ssottometta u konsegwentement it-talbiet attriċi huma miċħuda – bl-ispejjeż għall-istess atturi *nomine*.